Lieta Nr.C12218518
ECLI:LV:DAUT:2018:1114.C12218518.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Daugavpilī 2018.gada 14.novembrī

Daugavpils tiesa:
tiesnese I.Šteine
ar sekretāri I.Ragini,
piedaloties prasītājas pārstāvei /pers. A/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/ par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, darba samaksas piedziņu un morālā kaitējuma piedziņu.

Aprakstošā daļa

2018.gada 29.augustā ar precizējumu 2.oktobrī /pers. B/ cēla prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/ par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, darba samaksas piedziņu un morālā kaitējuma piedziņu (lietas 4.-5., 21.lapa), norādot, ka 2017.gada 12.septembrī prasītāja nodibināja ar atbildētāju darba tiesiskās attiecības, noslēdzot darba līgumu Nr.1/120917. Prasītāja tika pieņemta darbā /amats/ palīga amatā. Noslēgtajā darba līgumā ir noteikts, ka darba alga tiek maksāta vienu reizi mēnesī līdz nākamā kalendārā mēneša 15.datumam. Tomēr kopš 2018.gada marta darba algas izmaksa tika kavēta vai neizmaksāta vispār.

Prasītājai kopš 2018.gada 23.aprīļa ir darbnespējas lapa. Iesniedzot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā darbnespējas lapu B, prasītāja saņēma atteikumu par slimības pabalsta piešķiršanu. Noskaidrojot situāciju, prasītāja uzzināja, ka atbildētājs nav veicis valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, tādēļ prasītājai tika atteikts piešķirt slimības pabalstu. 2018.gada 25.jūnijā prasītāja vērsās Valsts darba inspekcijā.

2018.gada 7.augustā prasītāja saņēma paziņojumu Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, ka 2018.gada 31.jūlijā atbildētājs ar prasītāju ir izbeidzis darba tiesiskās attiecības. Prasītāja no atbildētāja nav saņēmusi ne paziņojumu, ne rīkojumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu, kā arī prasītājai pienākošās naudas summas izmaksu atbildētājs nav veicis. 2018.gada 16.augustā prasītāja vērsās pie atbildētāja, lai saņemtu paskaidrojumu par atbrīvošanas iemeslu un saņemtu rīkojuma kopiju, jo prasītāja nav rakstījusi iesniegumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu. Atbildētājs atteicās sniegt skaidrojumu.

Ja atbildētājs pieņēma darbā noteiktu skaitu darbinieku, tad bija veikti ekonomiskie aprēķini, lai valdes loceklis kā rūpīgs saimnieks, nodrošinātu veiksmīgu atbildētājas saimniecisko darbību un veiktu līgumā nolīgto darba samaksu darbiniekiem.

Atbildētājs nevēro Darba likuma prasības. Pienākošās naudas summas nav izmaksātas, nav veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un notikusi nelikumīga atbrīvošana no darba, nav iepazīstināts ar rīkojumu par darba attiecību izbeigšanu, ar darba algas aprēķinu. Vienošanās par prasītājai pienākošos naudas summu izmaksas laiku nav noslēgta. Atbildētāja darbības liecina par negodprātīgu rīcību un vēlmi izvairīties no savu pienākumu izpildes.

Neizmaksātās darba algas parāds par 2018.gada martu un aprīli ir 692,32 EUR, tas ir, 47,30 EUR (11% - sociālais nodoklis = 430 EUR x 0,11); 430-47,30 EUR=382,70 EUR; 200 EUR (neapliekamais minimums), 382,70-200=182,70 EUR; 36,54 EUR (iedzīvotāju ienākuma nodoklis=182,70 x 20%); 430-47,30-36,54=346,16 EUR (mēnešalga); 346,16 x 2 (marts – aprīlis)=692,32 EUR pēc nodokļu ieturējumiem.

Prasītāja uzskata, ka atbildētāja valdes locekle, neveicot valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas un nelikumīgi atbrīvojot prasītāju no darba, ar savām darbībām prasītājai ir nodarījusi morālo kaitējumu un zaudējumus.

N o 2018.gada 23.aprīļa līdz šim brīdim prasītājai ir izsniegtas darbnespējas lapas. Tā kā no 2018.gada 3.maija nav veiktas valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, prasītāja ir atstāta bez jebkādiem iztikas līdzekļiem. Prasītājai nav iespējas veikt pilnvērtīgus medicīniskos izmeklējumus un iegādāties nepieciešamās zāles un produktus. Tas pasliktina prasītājas veselības stāvokli.

Prasītājai nodarīto morālo kaitējumu un zaudējumus - ar likumu aizsargāto interešu prettiesisku aizskārumu – prasītāja novērtē 1434,50 EUR, kas ir slimības pabalsta summa, ko prasītāja nav saņēmusi. Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 9.aprīļa izziņu Nr.18/790926 par 13 dienām prasītājai ir veikta izmaksa 123,52 EUR, tas ir, 9,50 EUR dienā pēc nodokļu samaksas. Tātad 9,50 EUR x 151 diena (no 2018.gada 3.maija līdz 2018.gada 30.septembrim) = 1434,50 EUR.

Pamatojoties uz Civillikuma 5., 2178., 2187., 1635., 1639.pantu, Darba likuma 2.panta pirmo daļu, 69., 71., 122., 124.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 28.panta devīto daļu, 127., 128.pantu, prasītāja lūdza: 1) atzīt par spēkā neesošu rīkojumu par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar SIA /nosaukums A/ no tā izdošanas dienas, 2) atjaunot prasītāju iepriekšējā darbā, 3) piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai neizmaksāto darba algu par 2018.gada martu un aprīli 692,32 EUR, nosakot, ka spriedums izpildāms nekavējoties; 4) uzlikt par pienākumu atbildētājam veikt valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas; 5) uzlikt par pienākumu atbildētājam izmaksāt prasītājai kompensāciju par nodarīto morālo kaitējumu 1434,50 EUR.

[2] Atbildētājs paskaidrojumu par prasību nav sniedzis.

[3] Tiesas sēdē 2018.gada 7.novembrī prasītājas pārstāve neuzturēja prasību daļā par rīkojuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un pienākuma uzlikšanu atbildētājam veikt valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, pārējā daļā – par neizmaksātās darba samaksas un morālā kaitējuma piedziņu uzturēja. Papildus paskaidroja, ka sabiedrība nestrādā, tās darbība apturēta pēc Valsts ieņēmumu dienesta rīkojuma, tādēļ nav lietderīgi atjaunoties darbā, kur nebūs iespējams spriedumu izpildīt. Atbildētājs nav izmaksājis prasītājai darba samaksu par 2018.gada martā un aprīlī nostrādāto laiku un nav apmaksājis darbnespējas lapas A. Pēc prasības celšanas atbildētājs nekādas izmaksas nav veicis. Prasītāja lūdza piedzīt no atbildētāja 346,16 EUR par martu un tikpat par aprīli. Naudas summas aprēķinātas pēc nodokļu ieturējumiem, pirms nodokļu ieturējumiem neizmaksātais algas parāds ir 860 EUR (430x2). Tā kā atbildētājs neveica nodokļu samaksu, tad prasītāja palika bez iztikas līdzekļiem, jo nesaņēma pabalstus. Morālo kaitējumu novērtēja 1434,50 EUR. Lūdza papildus piedzīt no atbildētāja prasītājas samaksātos izdevumus 9 EUR par izziņas iegūšanu no Uzņēmumu reģistra.

Uz tiesas sēdi atbildētāja pārstāvis neieradās, nekādi iesniegumi vai lūgumi no viņa netika saņemti. Par lietas izskatīšanas laiku un vietu atbildētājam

tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta sestās daļas un 56.[1]panta pirmās daļas prasībām, nosūtot tiesas pavēsti pēc atbildētāja juridiskās adreses (lietas 1., 27.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Uzklausījusi prasītājas pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa secina, ka prasība daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un pienākuma uzlikšanu darba devējam veikt nodokļu samaksu ir izbeidzama, daļā par darba samaksas piedziņu ir apmierināma daļēji un par morālā kaitējuma piedziņu ir noraidāma.

[1] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 74.panta trešās daļas 1.punktu prasītājam ir tiesības pilnīgi vai daļēji atteikties no prasības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 164.panta piekto daļu par prasītāja atteikšanos no prasības [..] tiesa pieņem lēmumu, ar kuru vienlaikus izbeidz tiesvedību lietā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja prasītājs atteicies no prasības.

Prasītājas pārstāve atteicās no prasības daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un pienākuma uzlikšanu darba devējam veikt nodokļu samaksu un lūdza izbeigt tiesvedību lietā.

Tiesas sēdē tika izskaidrots, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 225.pantu, ja tiesvedība izbeigta, atkārtota griešanās tiesā strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

Tā kā prasītājas pārstāve atteicās no prasības daļā, tad tiesvedība daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un pienākuma uzlikšanu darba devējam veikt nodokļu samaksu ir izbeidzama.

[2] Saskaņā ar Darba likuma 69.panta pirmo daļu darba devējam ir pienākums izmaksāt darba samaksu ne retāk kā divas reizes mēnesī, ja darbinieks un darba devējs nav vienojušies par darba samaksas izmaksu reizi mēnesī.

2017.gada 12.septembra darba līgums Nr.1/120917 (lietas 6.-7.lapa) apstiprina, ka /pers. B/ tika pieņemta darbā /nosaukums A/par /amats/ palīgu, sākot ar 2017.gada 12.septembri.

Darba līguma 6. un 9.punktā tika noteikts, ka darbiniekam tiek noteikts atalgojums 380 EUR pirms nodokļu nomaksas, darba samaksa tiek aprēķināta un izmaksāta līdz mēneša 15.datumam, pārskaitot uz darbinieka personīgo kontu bankā.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 22.augusta izziņa (lietas 12.lapa) apstiprina, ka prasītāja strādāja /nosaukums A/ no 2017.gada 12.septembra līdz 2018.gada 31.jūlijam.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 11.jūnija lēmuma kopija (lietas 13.lapa) apstiprina, ka prasītāja lūdza piešķirt slimības pabalstu par periodu no 2018.gada 3.maija līdz 8.maijam. Minētajā lēmumā atteikts piešķirt slimības pabalstu, jo persona nezaudē algotā darbā gūstamos ienākumus.

Sakarā ar darba tiesisko attiecību regulējošu normatīvo aktu pārkāpumiem prasītāja vērsās Valsts darba inspekcijā.

Latgales reģionālās Valsts darba inspekcijas 2018.gada 25.jūlija izziņā (lietas 8.lapa) norādīts, ka Valsts darba inspekcija uzsāka administratīvā pārkāpuma lietvedību par iespējamiem /nosaukums A/ darba tiesisko attiecību regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem un veica pārbaudi. Līdz 2018.gada 25.jūlijam vēl netika saņemti visi no sabiedrības pieprasītie dokumenti, pēc jaunu faktu noskaidrošanas prasītājai tiks ziņots rakstveidā. Tika noskaidrots, ka darba devēja uzrādītajā darba līgumā Nr.1/120917 6.punktā darba samaksa noteikta 380 EUR. Atbildē norādīts, ka prasītāja uzrādīja vēl vienu darba līgumu ar darba samaksu 415,30 EUR. Tiesai nav pamata apšaubīt Valsts darba inspekcijas konstatētos apstākļus.

Tiesai netika iesniegti pierādījumi, ka prasītājai 2018.gadā tika noteikta lielāka darba samaksa nekā tiesai iesniegtajā darba līgumā minētie 380 EUR. Līdz ar to darba samaksa aprēķināma no darba algas 380 EUR.

Prasītāja lūdza piedzīt darba samaksu par 2018.gada martu un aprīli, kuru atbildētājs nav izmaksājis un samaksu par darba devējam iesniegtajām darbnespējas lapām A.

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2018.gada 9.aprīļa lēmuma un 2018.gada 22.augusta izziņas kopijas (lietas 22., 12.lapa) apstiprina, ka prasītājai par laiku no 2018.gada 17.marta līdz 2018.gada 29.martam piešķirts un izmaksāts slimības pabalsts.

Tiesa secina, ka prasītājai pienākas darba samaksa par laiku no 2018.gada 1.marta līdz 16.martam, kopā par 12 darba dienām, un par laiku no 2018.gada 3.aprīļa līdz 2018.gada 23.aprīlim, par 16 darba dienām, jo pārējā laikā prasītājai bija darbnespēja.

Saskaņā ar likuma "Par maternitātes un slimības apdrošināšanu" 36.panta pirmo daļu darba devēja pienākums ir darba ņēmējiem, kuriem darba periodā iestājusies ar Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izsniegtu darba nespējas lapu apliecināta pārejoša darba nespēja (izņemot darba nespēju, kas saistīta ar grūtniecību un dzemdībām un slima bērna kopšanu), izmaksāt no saviem līdzekļiem slimības naudu [..].

Tiesai netika iesniegti pierādījumi, ka prasītājai no 2018.gada 23.aprīļa tika izsniegta darbnespējas lapa A, kuru jāapmaksā atbildētājam. Tādejādi tiesai nav pamata aprēķināt slimības naudu par darbnespējas laiku, kas būtu piedzenama no atbildētāja prasītājas labā.

Atbildētājs nav iesniedzis Valsts darba inspekcijai pieprasītās ziņas, tajā skaitā, par prasītājas darba samaksu. Atbildētājs neiesniedza tiesā iebildumus pret celto prasību vai prasības summas aprēķiniem. Netika iesniegti pierādījumi par to, ka prasītājai tika pilnībā aprēķināta un izmaksāta darba samaksa. Atbilstoši Civillikuma 1838.pantam to, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tādejādi atbildētājs prasītājai nav izmaksājis darba samaksu par nostrādāto laiku 2018.gada martā 217,14 EUR (380:21 darba diena=18,10 EUR dienā x12dienas=217,14 EUR) par 2018.gada aprīli 304 EUR (380:20 darba dienas=19x16=304 EUR), kopā 521,14 EUR. Līdz ar to prasība šajā daļā ir apmierināma daļēji, no atbildētāja prasītājas labā piedzenama darba samaksa 521,14 EUR, daļā par darba samaksas 338,86 EUR prasība ir noraidāma.

Izpildot spriedumu par darba samaksas izmaksu darbiniekam, darba devējam rodas pienākums veikt arī attiecīgos nodokļu maksājumus. Šis pienākums noteikts likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 15.panta otrajā daļā un likuma "Par valsts sociālo apdrošināšanu" 21.panta pirmajā un otrajā daļā un pastāv arī bez tiesas spriedumā tieši izteikta norādījuma darba devējam.

Tādējādi tiesa norāda, ka šādi nodokļi darba devējam ir jāaprēķina no piedzītās summas un jāveic attiecīgi maksājumi.

[3] Saskaņā ar Civillikuma 1635.panta pirmo un otro daļu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas.

Morālais kaitējums cietušajam ir jāierāda, jo tie nav Civillikuma 1635.panta trešajā daļā paredzētie gadījumi.

Prasītāja nav pierādījusi, ka ar darba samaksas neizmaksāšanu viņai tika nodarītas kādas garīgas ciešanas, par kurām pienāktos saņemt morālo atlīdzību. Prasītāja prasības papildinājumā atsaucās uz zaudējumiem sakarā ar nesaņemto slimības pabalstu, bet prasība tika celta par morālā kaitējuma piedziņu. Darbiniekam ir tiesības prasīt no darba devēja zaudējumu atlīdzināšanu par nodarītajiem zaudējumiem, bet šādi prasījumi ir jāpierāda.

Tiesa secina, ka netika iegūti pierādījumi par prasītājai nodarīto morālo kaitējumu, tādēļ nav pamata piedzīt no atbildētāja prasītājas labā atlīdzību

par morālo kaitējumu, un prasība šajā daļā noraidāma.

[4] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu un 44.panta pirmās daļas 3.punktu no atbildētāja prasītājas labā piedzenami izdevumi par rakstveida pierādījumu iegūšanu 9 EUR (lietas 29.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktu prasītājs ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos, tādēļ saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 78,17 EUR (kas aprēķināta no prasījuma summas 521,14x15%=78,17 EUR) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,04 EUR (lietas 2.lapa).

[5] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 2.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par darba samaksas piedziņu.

Uzņēmuma reģistra informācija apstiprina, ka atbildētāja darbība ir apturēta kopš 2018.gada 18.septembra, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienesta 2018.gada 11.septembra lēmumu.

Tiesa uzskata par pamatotu prasītājas lūgumu par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par darba samaksas piedziņu, jo šādas tiesības paredzētas likumā un pierādījumi par darba samaksu tiesai netika iesniegti. Ar sprieduma nekavējošu izpildi netiks ierobežotas darba devēja tiesības, jo darba devējs ilgstoši nav izmaksājis darbiniekam pienākošos minimālo darba samaksu, tādejādi nenodrošinot darbiniekam nepieciešamos iztikas līdzekļus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu tiesa nosaka atbildētājam termiņu labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu - 5 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193.pantu, 223.panta 4.punktu, 224., 204.[1]pantu, 205.panta pirmās daļas 2.punktu, tiesa

n o s p r i e d a:

izbeigt tiesvedību /pers. B/, personas kods /personas kods/, prasībā pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/ daļā par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā un pienākuma uzlikšanu darba devējam veikt nodokļu samaksu.

/pers. B/ prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību "21January" daļā par darba samaksas piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā darba samaksu 521,14 EUR (pieci simti divdesmit viens *euro 14 centi*), ieturot no šīs summas valstī noteiktos nodokļus. Darba samaksa ieskaitāma /pers. B/ kontā Nr./konta numurs/, AS "Swedbank".

Spriedumu daļā par darba samaksas piedziņu izpildīt nekavējoties.

Noraidīt prasību daļā par darba samaksas 338,86 EUR piedziņu.

/pers. B/ prasību pret sabiedrību ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/ daļā par morālā kaitējuma piedziņu noraidīt.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā tiesāšanās izdevumus 9 EUR (deviņi *euro*); piedzītās summas ieskaitīt prasītājas kontā Nr./konta numurs/, AS "Swedbank".

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, valsts labā valsts nodevu 78,17 EUR (septiņdesmit astoņi *euro* 17 *centi*), ieskaitot kontā: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55 TREL 1060 1909 11200, BIC kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi: valsts nodeva civillietā Nr.C12218518.

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību /nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,04 EUR (divi *euro* 04 *centi*), ieskaitot kontā: Tiesu administrācija, Valsts kase, Nr.LV90001672316, konta Nr.LV51 TREL 2190 4580 19000, BIC kods TRELLV22, norādot iemaksas mērķi: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C12218518.

Noteikt atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu - 5 (piecas) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Spriedums sastādīts un pieejams Daugavpils tiesā 2018.gada 14.novembrī.

Tiesnese I.Šteine